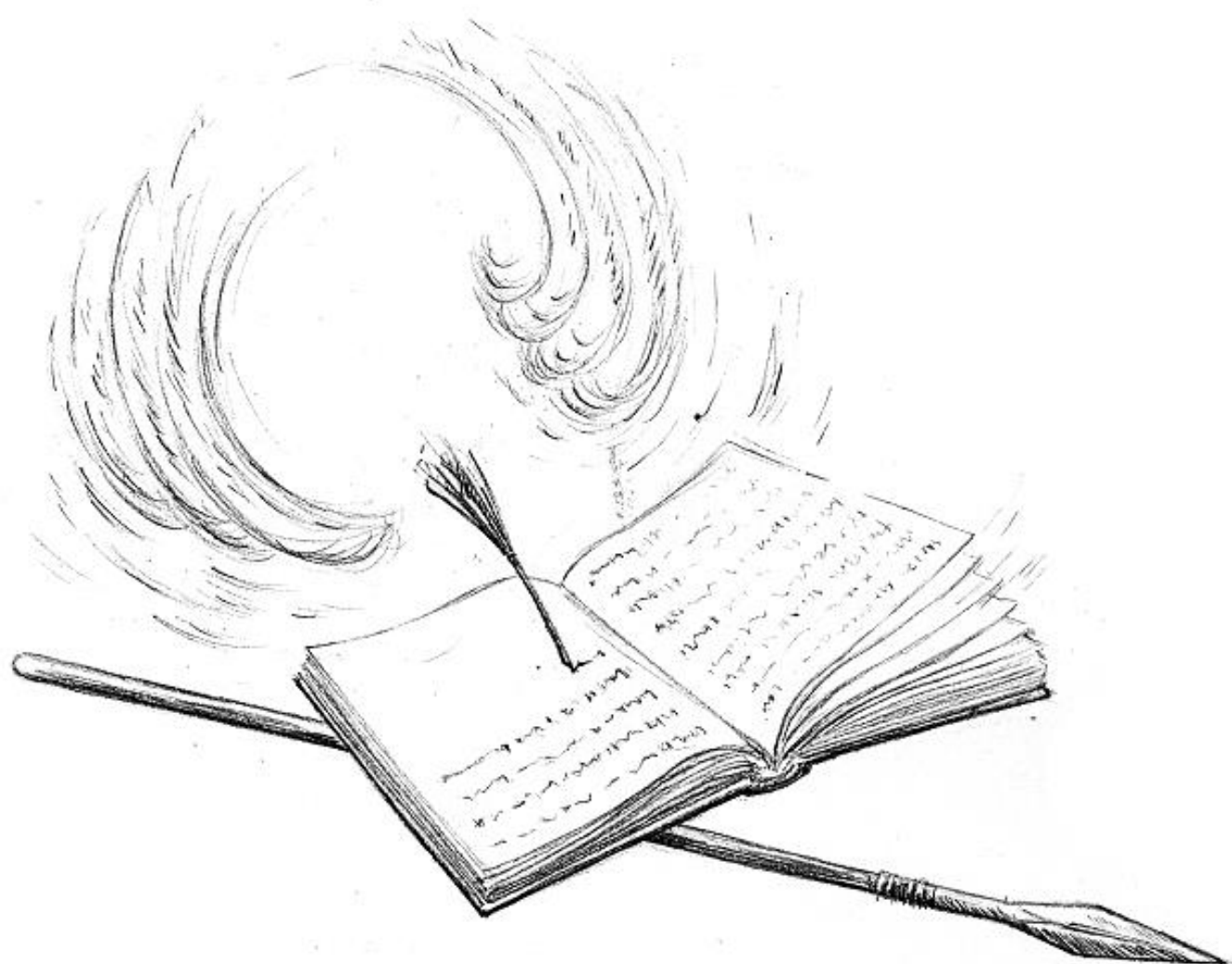

SETKÁVÁNÍ

Brněnský evangelický měsíčník

2020 / 9

ÚVODNÍK

Milí čtenáři, úvodník listopadového čísla vznikl dlouho a přetrhovaně. Říjen přinášel nové a nové změny v podobě nových a nových čísel i opatření, já nosila v hlavě různé nápady a myšlenky, zkoušela jsem psát, abych zase škrtdla, mazala, přepisovala. Nakonec jsem se rozhodla vám místo svých poněkud zmatených slov vzkázat básničku.

Protože číst básně, knihy, poslouchat dobrou hudbu, uvařit si dobrý čaj nebo upéct koláč s jablky, jít se projít, i když prší nebo fouká, uplést ponožky či prohlížet staré fotky, nám může pomoci přestát to, co je omezující, dlouhé, únavné nebo budí strach. Povzbudivé čtení nejen tohoto čísla Setkávání vám přeje

Saša Jacobea

PODZIM VE MĚSTĚ

Tady je město, náměstí a domy
a také slečny s uzly vlasů na hlavách,
ve kterých bydlí vítr, myš a touha.

A je i podzim.

A někde vysoko je slunce.
Zaťaté v mraku jako v koňském srdci dráp.

Jan Skácel

BYLO

Ekumenická pouť: Pojd'me spolu

V sobotu 3. října 2020 se uskutečnila třetí Ekumenická pouť. Původně byla naplánována na sobotu 25. dubna 2020, ale kvůli koronaviru byla odložena na podzim. Předchozí druhá Ekumenická pouť z Nosislavi 6. dubna 2019 skončila v Hustopečích v evangelickém kostele. Třetí pouť na ni navázala v Hustopečích v katolickém kostele sv. Václava a svaté Anežky České. Kostel stojí naproti empírové Staré radnici z roku 1906 ozářené sluncem na

Dukelském náměstí vyzdobeném kašnou Žumberák a sloupem Nejsvětější Trojice.

Nasadili jsme si roušky, vstoupili do kostela a usadili se v rozestupech. Po zahájení jsme se seznámili s historií kostela. Původní raně gotický kostel vznikl se založením města v 13. století. Kostel prodělal několik přestaveb, poslední novogotickou v roce 1903. Jeho 74 metrů vysoká věž však kvůli nestabilnímu podloží byla již nakloněna. Při osvobozovacích bojích roku 1945 byl kostel poškozen. Narušená statika stavby nebyla opravena a otřesy nákladní dopravy přispěly ke zřícení věže v noci na 26. února 1961. Přitom byla poničena také velká část chrámové lodě. Přes protesty kulturní veřejnosti úřady rozhodly o demolici. V září 1962 byl zbourán celý kostel včetně neporušeného, architektonicky cenného presbytáře. Zachránilo se jen původní vnitřní vybavení.

První úvahy o stavbě nového kostela se objevily již v letech 1970, realizace byla možná až po roce 1989. Základní kámen 22. dubna 1990 posvětil papež Jan Pavel II. na Velehradě. Do soutěže na návrh nového kostela se přihlásilo 20 architektů, vybrán byl návrh brněnského výtvarníka Ludvíka Kolka. V dubnu 1992 byly zahájeny stavební práce a v září 1994 byl kostel vysvěcen.

Nový kostel je dvoupatrová stavba s půdorysem stoupající otevřené spirály zakončené věží. Věž o výšce 52 metrů ze svislých betonových částí je zakončena křížem a vyzdobena kovovou kruhovou plastikou ve tvaru koruny svatého Václava. Ve středu stavby se nachází podzemní kaple svaté

Anežky České, severní polovina spirály tvoří půlkruhovou kostelní loď svažující se ke kněžišti. Světlý interiéř lodi je vyzdoben obrazy a plastikami z původního kostela, vitráže vnějších oken lodi popisují dny stvoření světa.

Z hustopečského náměstí jsme se vydali na místní hřbitov k hrobu Josefa a Terezie, rodičů prezidenta Masaryka. Dozvěděli jsme se, že poměrně vzdělaná matka pocházela z německy mluvící středostavovské rodiny. O 10 let mladší slovenský otec byl ngramotný. O biologickém otci se dodnes vedou spory. Až ve škole získal Tomáš české povědomí a dovedl své rodiče k českému jazyku. Během studií v Brně i Vídni měl docela slušný finanční příjem, proto se nenaučil hospodařit s penězi, což vedlo později k finančním problémům mladé rodiny.

Další putování vedlo do kopce k Mandloňové rozhledně. Zde jsme poznali hospodaření brněnských klášterů. Vlastnily nejen obce, ale hlavně vinice, jejichž nájemci podle četných smluv finančně zabezpečovali činnost klášterů. Ochutnali jsme zde také místní burčák. Sešli jsme k vypuštěnému Zadnímu rybníku a vystoupali na hřeben Liščího vrchu. Foukal silný vítr, svítalo slunce a cesta po silničce na holém hřbetu se zdála bez konce. Až ve 13 hodin jsme dorazili k Schallerovu kříži, naší další zastávce na hřebenu.

Smírčí kříž z roku 1663 byl postaven na památku měšťana Konráda Schallera, který byl zabit při 3. vpádu Turků na Moravu, když běžel varovat Brno před přicházejícím vojskem. Kříž s nečitelným nápisem byl původně dvouramenný, v 19. století někdo horní ramena odsekal.

Červená značka „Cesta T. G. Masaryka“ dál klesala lesem k obci Diváky. Navštívili jsme kostel Nanebevzetí Panny Marie. Bratr Jan Peňáz nám říká, jak to bylo ve skutečnosti s Mrštíkovou Maryšou. Vedle kostela je dům, ve kterém žili bratři Mrštíkové. Ve svém dramatu Vilém Mrštík zkombinoval tři různé skutečné příběhy z různých míst. Sama paní Maryša, u které Mrštík bydlel, svého manžela neotrávila, to byl příběh jiné dvojice. Paní Maryša nařčení těžce nesla, ona se 39 let vzorně starala o staršího manžela a o jeho pět dětí i o sedm dětí společných, více na <https://www.poutnik-jan.cz/>.

Další cesta vedla po silnici, z které jsme odbočili do lesů vrchu Nedánov. Před klesáním do Klobouk jsme vešli do kaple svaté Barbory. Kaple byla vybudována v roce 1669 na náklady zábrdovického kláštera. Patentem Josefa II. byla zrušena a přeměněna na kontribuční sýpku. Po opravě byla

v roce 1852 znovu vysvěcena. Na konci 2. světové války byla kaple vážně poškozena dělostřeleckou palbou. Po stavebních opravách v 50. letech byla restaurována bohatá fresková výzdoba. Duchovní správce místní farnosti nám popisoval jednotlivé obrazy, častým motivem je svatá Barbora s věží.

Začalo se stmívat, po cihlovém schodišti jsme sešli do kostela sv. Vavřince na západním okraji města Klobouky u Brna. I tento kostel je zajímavý, kvůli pozdní době na něj nezbylo mnoho času, aby část účastníků stihla autobus do Brna. Zpoždění vzniklo chybným odbočením u Mandloňové rozhledny, čímž se trasa ze 17 km prodloužila o 4 km. Pouť zde končí, díky Kloubouckým za drobné občerstvení po náročném dni.

Program třetí Ekumenické poutě připravil a vedl Petr Peňáz z Masarykovy univerzity, pouť zorganizovali dále hlavně Jan Peňáz, Jiří Gruber a místní faráři a vikáři. Cestu z Hustopečí do Klobouk za slunečného, ale větrného počasí zdolalo na 50 poutníků. Díky všem za pěkný zajímavý den, milou společnost a těšíme se na další pouť Pojďme spolu.

Text a foto Jan Franců

Vikářka Michaela Najbrtová

Do Brna nastoupila od začátku října na roční vikariát sestra Michaela Najbrtová. Vyrůstala ve sboru v Horní Čermné. Absolvovala roční kurz na Fakultě teologie v Paříži, teologii na Evangelické teologické fakultě (2008) a teologii a učitelství na Husitské teologické fakultě v Praze (2017).

11 let strávila se svým manželem, farářem Davidem Najbrtem ve sboru v Kostelci nad Orlicí, kde pracovala se žadateli o azyl v Pobytovém středisku MV jako sociální pracovnice. Najbrtovi mají tři děti: Lauru (9), Šimona (6) a Jakuba (4). Po ukončení rodičovské dovolené se sestra Najbrtová rozhodla nastoupit do ročního vikariátního kurzu, po kterém bude moci být ordinována kazatelkou ČCE. Od roku 2017 můžete Najbrtovy najít v novém působišti v břevlanském sboru. Vikariát absolvuje sestra Najbrtová ve sboru Brno II.

Martin Horák

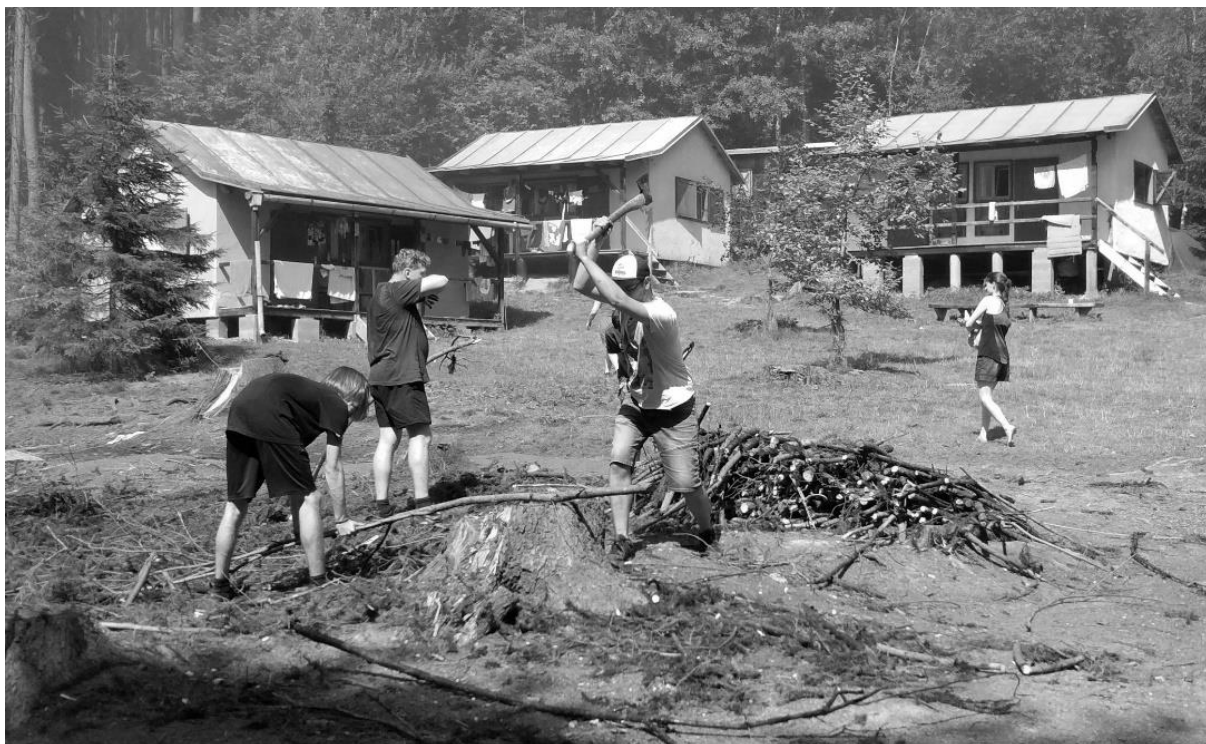
Skautská neděle v Brně I

Ve sboru Brno I uspořádali skauti 4. října jako pravidelně „svou“ neděli. Otiskujeme zde fotografie z bohoslužeb v Komenského kostele. Modlitbu, kterou skauti pro tyto bohoslužby připravili a v jejich průběhu pronesli, najdete v rubrice Díky a prosby.

foto Roman Šimek

Ohlédnutí za letním Blažkovem

V říjnovém čísle Setkávání - nedopatřením, za něž se čtenářům omlouváme - nebyly otištěny obrázky z letního pobytu sboru Brno I na Blažkově. Jakkoli měly patřit k otištěnému článku, který pro říjnové číslo poskytla Anna Oukropcová, redakční rada je právem přesvědčena, že z nich čtenáři budou mít radost, i když je zveřejňujeme dodatečně v tomto čísle.

foto Jiří Gruber

Ze synodu ČCE

18. září se v Praze sešel 35. synod ke svému 2. zasedání. Vzhledem k nutnosti čelit šíření epidemie se celé jednání konalo ve velmi zkrácené podobě, uskutečnilo se během jediného dne. Výběr z usnesení synodu pro informaci sborům brněnského seniorátu sestavil bratr farář Jiří Bureš a přívětivě nám jej poskytl k otištění.

Nový evangelický zpěvník v roce 2021

Na dokončení zpěvníku, jakož i varhanního a kytarového chorálního, se usilovně pracuje. Zpěvník vyjde do konce roku 2021; bude to kniha o rozměru 12x19 cm. Podle rozhodnutí synodu budou ve zpěvníku uvedeny dvě verze modlitby Páně: znění se slovy „který jsi v nebesích“ i „jenž jsi na nebesích“.

Liturgické pořady pro novou agendu

Synod schválil nové liturgické pořady, které budou zapracovávány do nové bohoslužebné knihy církve – agendy. Pořad bohoslužby má trojí možnou podobu: I. pořad, prostý, podobný stávajícímu formuláři A. II.

pořad, blízký současným formulářům unionovaných církví v zahraničí. III. pořad, rozvinutý, blízký současné luterské bohoslužbě.

Hlasovací právo na sborovém shromáždění je spojeno s platbou saláru

Do seznamu členů s hlasovacím právem jsou staršovstvem zapsáni nově jen ti, kdo vedle svého zapojení do života sboru platí také salár. Staršovstvo však může učinit výjimku, pokud někdo salár z objektivních příčin platit nemůže.

Manžel i manželka jsou počítáni za 2 salárníky

Ruší se společná platba manželů, v tom smyslu, že oba musejí být sborem vykázáni jako 2 salárníci.

Slučování sborů

Dochází k častějšímu slučování sborů. Synod schválil sloučení sborů ve Chvaleticích a v Přelouči, v Teplicích a v Duchcově, v Mladé Boleslavi a v Kovanci.

Výzva k rozhovoru s lidmi z LGBTQ+ komunity

Synod přijal zprávu komise k přípravě rozhovoru k otázce manželství dvou lidí stejného pohlaví. Komise, v níž jsou zastoupené různé názorové proudy, dosud nedospěla k jasnému stanovisku. Vyzývá však k otevřenému rozhovoru v církvi, který se může dít jen za těchto předpokladů:

ochota přistupovat jeden k druhému jako k člověku stvořenému k obrazu Božímu,

Bůh, v Ježíši Kristu, má rád všechny lidi, lesby a gaye nevyjímaje,

křesťanská tradice je živým předáváním lidského svědectví o Bohu; Písmo svaté (ve svém písemném i dobově ovlivněném znění) se působením Ducha svatého slovem Božím aktuálně stává; to platí i pro ta místa, kde se Písmo vyjadřuje k homosexuálnímu chování (ne k orientaci),

poslání být obrazem Božím se naplňuje zvláště ve vztahu (ve spolubytí, jehož základními projevy jsou sdílení, komunikace, vzájemná podpora, společné nesení břemen),

cílem tohoto rozhovoru je hlubší porozumění druhému člověku i sobě samému, růst ve vzájemné lásce a úsilí o jednotu v Kristu při našich odlišnostech.

PERSONÁLNÍ FOND

Metodika + Výhled na další roky

Synod se rozhodl pro přijetí pevnější metodiky zvyšování personálního fondu (PF), aby sbory mohly plánovat povolání kazatelů na potřebnou dobu. Na dva roky dopředu jsou stanovena pevná čísla, odvody na další roky jsou orientační. Částky jsou vysoké, ale **odpovídají realitě odluky** – tolik musí církve nyní platit, aby zaplatila své kazatele.

Odvody PF na roky 2021-2025

(**tučně pevné částky**, zbytek je orientační / předpokládaný)

	Základní výše PF	Pevná část PF	Poměrná část PF
2021	200 000, -	175 000, -	25 000, -
2022	240 000, -	205 000, -	35 000, -
2023	290 000, -	...	...
2024	340 000, -	...	...
2025	390 000, -	...	...

Výhled PF na roky 2026-2030

(všechny částky jsou orientační / předpokládané)

2026	445 000, -	...	...
2027	500 000, -	...	...
2028	560 000, -	...	...
2029	620 000, -	...	...
2030	680 000, -	...	...

Důležité poznámky:

Čísla ve výhledech **počítají s inflací**. Pokud bychom vzali současnou hodnotu peněz, bude koncová částka v roce 2030 jen 559.000 Kč. Proto je dobré si představit, že zčásti takto „přirozeně“ stoupnou i sborové příjmy. Zbytek je nutné získat zvýšením saláru či ekonomickou činností.

Zůstává pravidlo, že **konkrétní výše PF se přepočítává podle síly sboru** – minimální částku (tj. pevnou / paušální část PF) zaplatí nejslabší sbory, sbory silnější platí více a skládají se na poměrnou část PF.

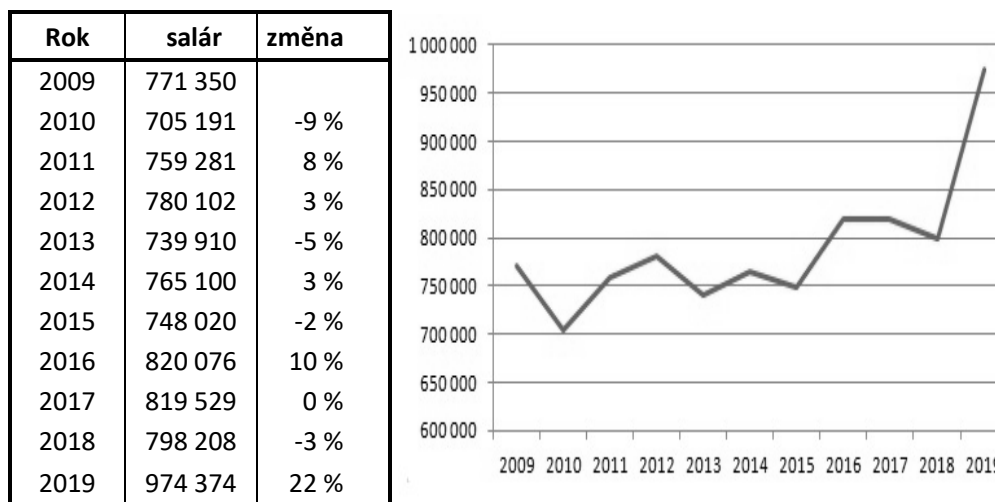
I **neobsazené sbory** mají povinnost platit menší, poměrnou část PF.

Farářům poroste plat na 1,2 mediánu, s tím bude **postupně zvýšeno i nájemné na farách**. Tato částka může být nemalým příspěvkem do sborového rozpočtu (např. 100 000 / rok).

Salár 2019

Tento příspěvek byl přichystán pro jarní sborové shromáždění sboru Brno I, ale ani na podzim vzhledem k volebnímu maratonu nezazněl. Proto jsem se rozhodl jej upravit a zveřejnit, ačkoliv už zdánlivě není tak aktuální.

Letos začátkem roku jsme na finanční komisi při hodnocení plnění rozpočtu za minulý rok zažili velké překvapení – na účtu saláru se objevila částka těsně se blížící jednomu milionu korun! Výběr saláru byl na slušné úrovni i dříve a přibližně sledoval růst inflace, ale najednou skočil o 22 %, ačkoliv loni nedošlo k žádnému zvláštnímu zvyšování platů.

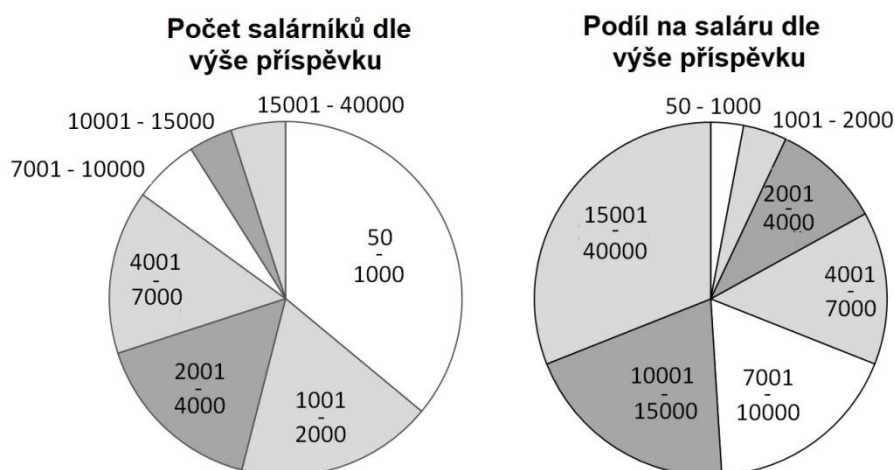
Výběr saláru v posledních deseti letech

A tak jsem dostal za úkol zkusit analyzovat, jak to vlastně s výběrem saláru je. Asi by se vám víc než strohá čísla líbilo vyprávění o tom, jak někdo vyhrál Jackpot a rozdělil se, nebo jiný si utrhl od úst, ale nic takového jsem nezjišťoval a vlastně ani nesmím, protože údaje o plátcích jsou důvěrné. Takže jsem nejdříve vytvořil tabulku dárců, odstranil duplicity („Bedřich

Smetana“ i „Smetana Bedřich“ apod.). Pak byly k salárníkům připojeny částky a jména byla anonymizována zakódováním.

A nyní už k základním zjištěným údajům. Bylo uskutečněno 563 plateb od 243 plátců. Vzhledem k předpokladu, že za rodinu většinou platí jeden člověk, lze předpokládat, že na provoz sboru přispívá 500 – 600 členů sboru. Nejnižší příspěvek byl 50 Kč, nejvyšší se blížil 40 000 Kč. Průměrná hodnota příspěvku činila 4 010 Kč, ale medián byl jen 2 000 Kč. Z velkého rozdílu mezi nejnižší a nejvyšší hodnotou je zřejmé, že rozptyl příspěvků byl značný, velký rozdíl mezi průměrem a mediánem naznačuje, že velký počet plátců saláru přispívá podprůměrně, zatímco malá skupina poskytuje vysoce nadprůměrné dary. Abych to potvrdil, rozdělil jsem plátce do skupin podle výše příspěvku a vytvořil následující tabulku a grafy:

Výše saláru	salárníků		podíl na saláru	
	počet	procento	částka	procento
50 – 1 000	88	36 %	62 430	3 %
1001 – 2 000	44	18 %	78 400	4 %
2001 – 4 000	40	16 %	190 490	10 %
4001 – 7 000	36	15 %	268 944	14 %
7001 – 10 000	15	6 %	333 090	18 %
10001 – 15 000	9	4 %	386 144	20 %
15001 – 40 000	11	5 %	588 231	31 %

I letmý pohled na tabulku a grafy potvrzuje odhad – pouhých 30 % salárníků vytváří 86 % objemu saláru, zbývajících 70 % pak pouhých 17 %. Ale nedejme se tím mýlit – peníze jsou důležité, ale pro sbor určitě ne to nejpodstatnější. Mnozí členové, když je potřeba, upečou a přinesou, jiní

přijdou na brigádu, učí v NŠ, hrají na varhany, starají se o kde co. Jsou to věci velmi důležité pro život sboru, ale tohle bohužel do tabulek vtěsnat neumím.

Ještě jedna věc mne zaujala – rozdíl mezi počtem plátců a počtem plateb. Byl jsem zvyklý platit jednou ročně, ale tady bylo víc než dvojnásobek plateb, a tak jsem se vrátil k původní tabulce a seřadil ji podle počtu plateb na salárníka. Ukázalo se, že skutečně velká většina platí salár jednorázově, ale řada členů sboru přispívá pravidelně měsíčně (vesměs bankovním příkazem, takže lze předpokládat trvalý bankovní příkaz). Kromě toho několik lidí platilo pololetně, čtvrtletně nebo nepravidelně. Situaci vystihuje následující tabulka.

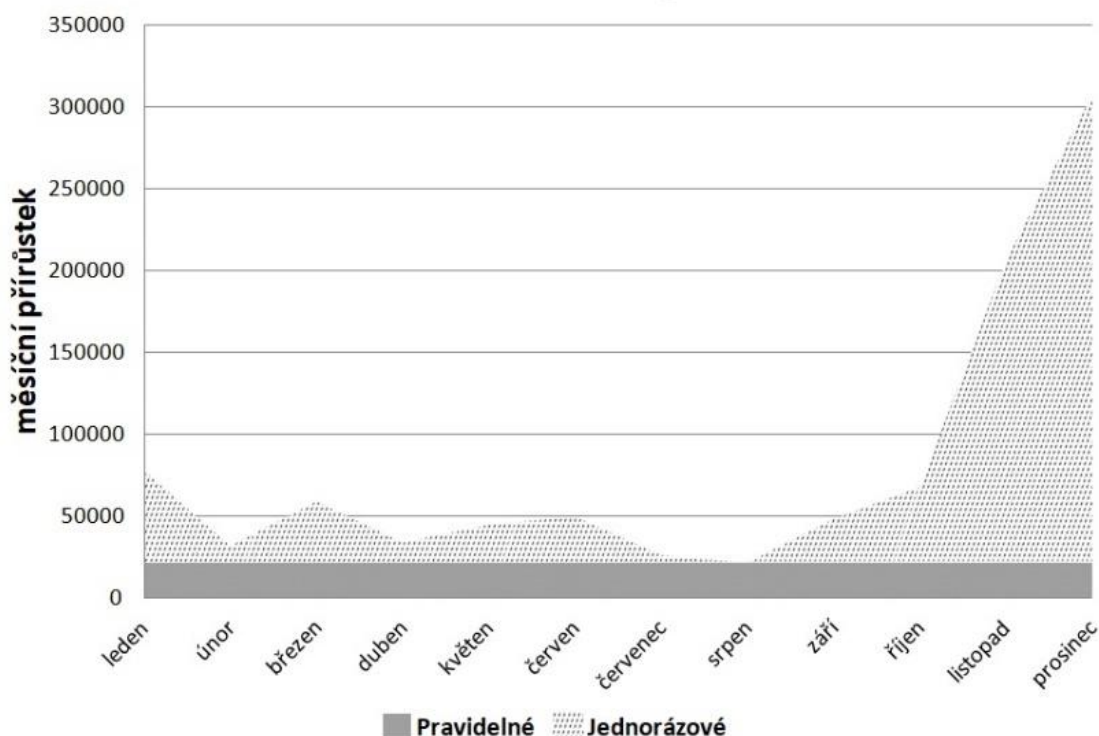
ročních plateb	počet plátců	celkový příspěvek	průměrný příspěvek na dárce	průměrný dílčí příspěvek
1	205	652 214	3 182	3 182
2	7	47 501	6 786	3 393
4 - 8	4	17 800	4 450	809
10 - 13	27	256 860	9 513	798

(do skupiny každoměsíčních plátců jsou zařazeny 2 případy, kdy začali pravidelně platit až v průběhu roku, a 1 případ, kdy byla jedna platba navíc)

Z tabulky je zřejmé, že rozložené placení je rozhodně pro sbor přínosnější a i pro plátce může být příznivější, neboť nedělá takovou jednorázovou „díru“ do rodinného rozpočtu.

A ještě jeden pohled na platbu saláru a to, jak probíhala v průběhu roku:

Časové rozložení plateb

Ten asi nikoho nepřekvapí, na rozdíl od pravidelných plateb jsou jednorázové platby kumulované do posledních 2 měsíců. Nicméně nás to zaskočilo – když začátkem října bylo na účtu něco přes 300 000 Kč, nikdo nečekal, že do konce roku tam přibude přes 600 000 Kč.

Co říci závěrem? Milion každého oslní, ale musíme si uvědomit, že jsme v období, kdy církev přechází na samofinancování. Příspěvek státu se každým rokem krátí a už za několik roků vyschne úplně. A onen milion ani nestačí na platy (započteme-li i odvody na zdravotní a sociální pojištění) našich dvou kazatelů a pastorační pracovníce. Můžete namítnout, že máme i slušné příjmy z pronájmů, ale na druhé straně jsou tu výdaje na topení, elektřinu, úklid a hlavně na údržbu a opravy – a ty nejsou malé. A měli bychom myslet na okolní sbory, které většinou mají v mnohém směru horší podmínky než my. Zkrátka řečeno, salár v roce 2019 nás příjemně překvapil a staršovstvo všem dárcům děkuje. Ale pravděpodobně v brzké budoucnosti nám ani ten milion nemusí stačit, pokud si budeme chtít zachovat ten komfort ve sboru, na který jsme si zvykli.

A můj osobní závěr? Ihned po dokončení analýzy jsem zadal trvalý bankovní příkaz, kterým se můj salární příspěvek více než zdvojnásobí.

Pavel Bureš

APOŠTOLOVÉ

Matouš

Atributy: anděl nebo člověk, kopí, měšec, sekera, úhelník.

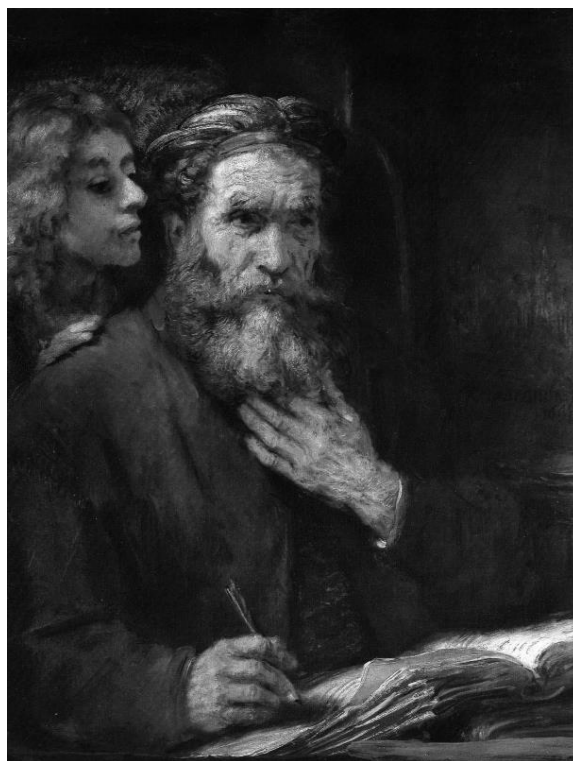
Podle tradice se Matouš narodil ve městě Kafarnaum, ležícím v Galileji na severním břehu Genezaretského jezera, jako syn Alfea. Zde při hraniční čáře měl malý domek nazývaný "celnice" a provozoval vybírání cla. Za oprávnění k této činnosti předem odevzdával římskému státu stanovený obnos z předpokládaného zisku. Z této povinnosti pak vyplývala i neúprosnost při vymáhání cla. Označení Matouše za veřejného hříšníka a pohled farizejů naň jako na "obřadně nečistého" souvisí s tím, že vybíráním cla spolupracoval s pohanskými Římany a tak se podílel na ujařmování vlastního národa. Proto se na něj hledělo i jako na kolaboranta.

Od tohoto nečestného povolání ho Ježíš povolal do sboru 12 apoštolů. V 9. kap. svého evangelia o tom Matouš píše: Když šel Ježíš dál, uviděl v celnici sedět člověka, který se jmenoval Matouš. A řekl mu: "Pojď za mnou!" On vstal a šel za ním.

Když byl Ježíš u stolu v (jeho) domě, přišlo mnoho celníků a hříšníků a zaujali místo u stolu s ním a s jeho učedníky. "Když to viděli farizeové, řekli jeho učedníkům: "Proč váš Mistr jí s celníky a hříšníky?" On to zaslechl a řekl: "Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. Jděte a naučte se, co znamená: 'Milosrdenství chci, a ne oběť.' Nepřišel jsem totiž povolat spravedlivé, ale hříšníky." (viz Mt 9,9-13).

Ve stejném příběhu podle sepsání Markova (2,13 – 17) a Lukášova (5,27 – 32) je označen jménem Levi, což bylo jeho druhé jméno (prý).

Podle mimobiblických pramenů Matouš začal své evangelizační poslání v Palestině, bylo tedy zaměřené na židovský národ, pro který také sepsal radostnou zvěst evangelia, jež je uváděno jako první. Skutečně bylo sepsáno snad ještě dříve, než se předpokládalo, tedy před rokem 40. Josefus Flavius, Talmud a další

prameny uvádějí, že velekněz Kaifáš, který vydal Ježíše na smrt, byl v letech 36-40 veleradou sesazen a proklet. Další badatel Carsten objevil v oxfordské knihovně papyrus s texty z Matoušova evangelia z 50. let. Obě informace posouvají názor na dobu sepsání evangelia, které Matouš napsal aramejsky. Má se za to, že dochovaný řecký text je už jeho pozdějším překladem.

Přibližně v roce 42 prý přešel z Palestiny do Makedonie a po krátkém působení pokračoval k jižnímu břehu Černého moře, do Pontu. Zde nějakou dobu údajně hlásal evangelium. V cestě za šířením Kristova učení pokračoval do severní Arábie (zv. Arabia petrea - Skalnatá) a dál na území Parthů, ležící jihovýchodně od Kaspického moře. Po nějaké době odcestoval do Etiopie v Africe, kde působil asi 25 let. Velký vliv mělo pokřtění etiopského vladaře Egippa a jeho rodiny, ale naděje na snadné šíření křesťanství skončila s jeho smrtí. Vládu totiž převzal pohan Hirták, který se rozhodl oženit s Ifigenií, dcerou krále Egippa. Ta však manželský svazek s pohanem odmítla, protože se rozhodla svůj život zasvětit Kristu, prožívat v modlitbě a v konání dobrých skutků. Král Hirták se prý proto rozhodl Matoušovi pomstít a nechal ho probodnout kopím. Bývá udáváno, že k tomu došlo během bohoslužby.

Z výběrčího poplatků v městě Kafarnaum se stal apoštol, který jako očitý svědek napsal první evangelium. Původně je hlásal Židům v Palestině, pak jim zanechal psanou verzi a odešel toto evangelium šířit mezi pohany. Jeho cesty nelze s jistotou potvrdit, ale starokřesťanská tradice uvádí Persii, Pont u Černého moře a zvláště Etiopii. Východní i západní křesťané ho uctívají jako mučedníka.

Další obraz o Matoušově životě a působení je sestaven ze zlomkovitých zpráv, které využily starokřesťanské spisy: Utrpení sv. Matouše, Skutky Matoušovy v Kahahátú, Legenda o sv. Matoušovi (ze země Parthů) a další.

Při vyobrazování mívá v jedné ruce jako atribut kopí, ve druhé knihu evangelia. Je-li zobrazován při jeho psaní, je pro ně hlavním atributem symbol člověka, protože jeho evangelium začíná rodokmenem Krista jako člověka.

V 11. století byly údajné ostatky sv. Matouše přeneseny z Etiopie do italské vesnice Praestrum. Po dobudování katedrály v blízkém Salermu byly do ní slavnostně přeneseny a zde zůstaly uloženy.

Všechny mimobiblické údaje pocházejí z rozmanitých starokřesťanských tradic. Spolehlivě nevíme o samotné osobě tohoto učedníka či apoštola v podstatě nic. O evangeliu, označeném jeho jménem, by se dalo říci mnohem víc. To však už nepatří do této řady článků. Důležitější než osoba

autora zůstává zvěst a svědectví, které nám do dneška evangelium, zařazené jako první, přináší.

Olga Tydlitátová

PRÁVĚ JSEM DOČETLA

Pod svícnem tma

Pod tímto názvem vyšla v nakladatelství Argo pozoruhodná kniha Ariany Neumann s podtitulem Hledání příběhu mého otce.

„Tato kniha je věnována památce těch, kdo nemohli vyprávět svůj příběh.“

Autorka knihy, novinářka žijící ve Velké Británii, se narodila ve Venezuele v rodině úspěšného podnikatele Hanse Neumanna a jeho druhé ženy Marie Cristiny Anzola. Už jako dítě věděla, že její otec spolu se svým starším bratrem Lotarem přesídlili do Venezuely, protože jejich zemi rozvrátila válka. Její otec však nikdy nevzpomínal na to, co se odehrálo kdysi v minulosti, a nikdy o tom nechtěl mluvit. Ariana vzpomíná, jak jednou našla v knihovně krabici, v níž kromě dokumentů v cizím jazyce našla průkaz s fotografií svého otce, mnohem mladšího, ale se jménem Jan Šebesta a s jiným datem narození. „Tehdy jsem poprvé vycítila, že pod otcovou průbojností a nesmírnými úspěchy leží stíny vrhané nepojmenovatelnými hrůzami tak strašnými, že je lepší vůbec je nevyslovit. Když jsem se chtěla do krabice podívat znovu, už v knihovně nebyla. Nikdy jsem nezjistila, kam se poděla. Ještě mnohem později mi matka prozradila, že za celé ty roky, kdy žila s otcem, tu krabici neviděla. Měly uplynout desítky let, než jsem ji opět našla já.“

Došlo k tomu až po smrti jejího otce. „Otevřela jsem krabici, kterou mi otec ve vyklizené pracovně zanechal, uviděla jsem průkaz totožnosti, který jsem zahlédla jako dítě, a uvědomila jsem si, že musím rozluštit záhadu toho, co se přihodilo, abych mu jednou dokázala porozumět. ... Jakmile jsem uviděla obsah, pochopila jsem, že mi tímto způsobem chtěl ukázat, kdo vlastně byl. Pravda o jeho minulosti byla pro něj tak plná hrůz, že na ni dokázal pohlížet pouze škvírami mezi prsty. Dodneška jsem strávila už celé roky rekonstrukcí života mého otce před jeho příchodem do Venezuely.“

Autorka popisuje, jak vyhledávala příbuzné doslova po celém světě, pátrala v archivech, sestavovala rodokmen rodiny otce a obou jeho rodičů, Elly Haasové a Otty Neumanna, a získávala další písemnosti z války, včetně dopisů z Terezína, které si nechala přeložit. Ella a Otto Neumannovi byli v roce 1942 odvezeni do Terezína, kde se jim dařilo přežít až do roku 1944, pak následoval transport do Osvětimi a smrt v plynových komorách. Synové Hans a Lotar pracovali v rodinné firmě na barvy a laky v Praze, vystaveni neustálým zákazům, ponižování a perzekucím. Hans dostal povolání k transportu v březnu 1943, bylo jasné, že musí zmizet. Dva měsíce se ukrýval ve skryši vybudované v továrně, zatímco ho hledalo gestapo. Pak se od kamaráda, který byl totálně nasazený v berlínské továrně na barvy a laky, dověděl, že mají nedostatek chemiků, a rozhodl se k riskantnímu kroku – Lotar a jeho žena mu opatřili průkaz na jméno Jan Šebesta, a on odjel nočním vlakem do Berlína s nadějí, že pod svícnem bývá tma a tam ho gestapo hledat nebude. Při hraniční kontrole měl v ústech ampulku s kyanidem, ale podařilo se mu dojet do Berlína. Tam se nechal zaměstnat v továrně, kde pracoval jeho kamarád, a strávil tam dva roky; den za dnem v nebezpečí prozrazení, pak i v ohrožení leteckými nálety, nakonec se ale před koncem války vrátil do Prahy. O své cestě a pobytu v Berlíně napsal vzpomínky, které byly rovněž v krabici, a autorka je v knize cituje.

Mezitím Lotar, dlouho chráněný smíšeným manželstvím, začátkem roku 1945 zjistil, že mají být deportováni i Židé z těchto manželství. Jeho neuvěřitelně statečná žena Zdenka vymyslela plán, jak tomu zabránit. Rozklad německé válečné mašinerie byl stále zjevnější. Našla příslušníka SS, nějak ho přesvědčila, aby jim pomohl, a ten jednou časně ráno vtrhl do domu, kde bydleli, a dělal pořádný hluk. „Křičel, třískal dveřmi, srážel obrazy ze stěn a bouchal do nábytku, takže rozruch vzbudil všechny sousedy. Hrál tak věrohodně, že se Lotar a Zdenka polekali, jestli se nenechali oklamat a ten chlap se je nechystá zatknout nebo dokonce zastřelit. S namířeným samopalem je hnál před sebou po schodech dolů, na ulici a za roh. Když doběhli do postranní uličky, řekl: „No, tak to by nejspíš stačilo. Prozatím sbohem. Hodně štěstí.“ Zdenka svou roli ještě završila tím, že vpadla na štáb SS a hystericky protestovala, že za svítání zatkli jejího milovaného a zcela nevinného manžela. Jejich trik vyšel. Šaráda posloužila k tomu, že gestapo ztratilo Lotarovu stopu.

Oba bratři se vrátili do práce v rodinné továrně, ale po únoru 1948 se rozhodli s rodinami odejít z republiky. Ve Venezuele začali podnikat, zpočátku míchali barvy a laky v garáži a nakonec založili prosperující firmu. Lotar později odešel do Švýcarska, Hans se stal význačným průmyslníkem, stál v čele různých charitativních institucí, vzdělávacích programů a podporoval výtvarné umění.

Jak uvádí autorka v epilogu, roku 1939 žilo v Československu třicet čtyři členů rodiny Neumannových a Haasových. Tři z nich nebyli židovského původu nebo byli „míšenci“ a příliš mladí na deportaci. Pouze dva, Hans a Lotar, zcela unikli transportům. Všichni ostatní, celkem dvacet devět, ve věku od osmi do šedesáti let, byli deportováni do koncentračních táborů v Československu, v Německu, v Lotyšsku a v Polsku. Vrátili se čtyři.

O holokaustu bylo napsáno mnoho, po přečtení této knihy však má člověk pocit, že toto byli skuteční lidé, prožívá s nimi jejich úzkosti, nezměrné utrpení a zmařené naděje. Jak uvádí autorka, „dokážu vidět rysy generace, která zmizela, v generaci, která nikdy nezapomene.“

Hana Dvořáková

„Pod svícnem tma“, autorka Ariana Neumann, překlad Jiří Hanuš, vyd. Argo 2020, 352 stran.

Díkůčinění a jarmark v Brně I

Na neděli 8. listopadu 2020 jsme připravovali ve sboru Brno I tradiční Slavnost díkůčinění s dobročinným jarmarkem. Jak to bude letos vypadat? Potkáme se jako v minulých letech? Budeme zdraví? Je možné, že nebudeme moci slavit bohoslužby spolu v kostele, takže jak?

I když na mnohé otázky zatím neznáme odpověď, chceme právě i letos vyjádřit svou vděčnost nejen za úrodu, ale i za život a za vše dobré a nesamozřejmé, co jsme od Pána přijali. Proto připravujeme internetovou stránku www.slavnost-dikcineni.webnode.cz. Na této stránce naleznete materiály pro přípravu domácí bohoslužby, k níž se kromě Červeného kostela můžeme sejít ve svých domovech 8. listopadu. Lidem, kteří nemají pravidelný přístup k internetu, nabízíme možnost zaslání poštou (v případě zájmu se obraťte na farní kancelář).

Chtěli bychom přitom letos uspořádat sbírku pro Chráněné bydlení Ovečka Diakonie ČCE. Tradičně konáme tuto sbírku prostřednictvím dobročinného jarmarku, který však letos musíme odložit. Pokud jste se chystali přispět svými rukodělnými výrobky a domácími dobrotami, nezoufejte a chystejte dál. Těšíme se na ně a věříme, že se k jarmarku sejdem někdy v náhradním termínu, i když možná až na jaře. Sbírkou letos vykonáme pouze jako samostatnou sbírku, na niž budete moci přispět převodem nebo ve sborové kanceláři.

Chráněné bydlení Ovečka, pro které sbírku konáme, poskytuje služby dospělým lidem s dlouhodobým duševním onemocněním. Umožňuje jim žít běžným způsobem života v bezpečném domácím prostředí a podporuje jejich soběstačnost tak, aby se mohli, v případě svých možností, osamostatnit. Chráněné bydlení Ovečka je určené pro lidi se schizofrenií, afektivní poruchou, neurotickými poruchami apod. Klienti žijí ve sdílené domácnosti a někteří docházejí do zaměstnání např. v chráněných dílnách nebo nízkoprahových centrech. Diakonie se jim snaží zajistit různé volnočasové aktivity a výlety, učí je starat se o zahrádku a ve spolupráci s naším sborem jim také nabízí duchovní doprovázení a setkání k biblickým hodinám. Klienti z Ovečky se v posledních letech pravidelně účastnili spolu s námi bohoslužeb při Slavnosti díkůčinění a těšili se, že přijdou i letos. Jak tomu bude, netušíme. Ale sbírka, kterou pro ně konáme, jim určitě udělá radost, posílí rozpočet chráněného bydlení a umožní tak přípravu dalšího zajímavého programu, možná výletu anebo třeba slavnostního vánočního oběda.

Jana Hofmanová

Kavárnička v Brně I

Pokud se v listopadu bude kavárnička scházet, mohou se její účastníci těšit na tento program:

- 4.11. Sestra Věra Bednářová bude vyprávět o volyňských Češích - Na Volyň a zase zpět
- 11. 11. Sestra Slávka Járová promítne snímky z přechodu Slovenského Rudohoří
- 18. 11. Sestra Hela Pacasová zve k promítání fotografií ze svých cest
- 25. 11. Bratr Jan Franců nás opět provede Nepálem

DÍKY A PROSBY

Prosíme Tě, Pane, provázej nás těmito dny.

Prosíme tě za ekumenu. Ať jsou nám ostatní církve víc inspirací než konkurencí. Ať se dokážeme díky ostatním obohatit, ať nehledáme vzájemné neshody a budujeme Tvoji Církev společně. Pomáhej nám hledat vzájemnou úctu, respekt i společnou řeč.

Prosíme tě za světlo v temnotě. Prosíme, dej směr našim krokům a kurs našim lodím. Ved' nás skrz nebezpečí a posílej nám svého ducha, aby nám i dále ukazoval cestu k Tobě.

Prosíme tě za pomoc s ochranou naší planety. Ať se nám daří ji chránit a obdělávat, namísto neustálého vyčerpávání všech zdrojů. Ať nám je pokrok pomocníkem k lepší správě Země a ne pomocníkem k dalšímu rabování a nástrojem k nadvládou nad ostatními lidmi.

Prosíme tě, dej našim srdcím lásku a sílu odpouštět a nezištně pomáhat. Dej nám schopnost porozumět a poslouchat, aby nikdo nezůstal nevyslyšen.

Prosíme za nově zvolené politiky. Dej jim chuť a sílu do následující správy našich krajů a našeho státu. Prosíme za rozum, rozhodnost, odpovědnost a vzájemné naslouchání napříč všemi zvolenými stranami. Prosíme za to, ať konají dle svého svědomí a pro ostatní, ne pro sebe a jejich osobní blaho.

Prosíme Tě, dej zdraví a teplo domova těm, kterým se nedostává, dopřej úlevu těm, co strádají. Prosíme Tě, dej nám sílu žít podle tvých slov, abychom neztráceli víru v útrapách.

Prosíme za skautské vedoucí po celém světě. Dej jim energii a radost do jejich výchovné služby. Prosíme za nápady a možnosti, jak touto nelehkou dobou pandemie projít a jak i v této době vychovávat a bavit děti po celém světě. Prosíme za země, v nichž je skauting zakázán či je součástí ideologie.

Za to všechno, Pane náš, prosíme, a připojujeme slova modlitby, kterou jsi nás naučil: Otče náš...

Modlitba k bohoslužbám při skautské neděli ve sboru Brno I

Praha, 15. října 2020

Sestry a bratři v Kristu, přátelé,

v čase Díkčinění za úrodu si připomínáme, jak mnoho nám Bůh dává. A v téže době, kvůli úzkosti z nemoci covid-19, přicházíme o mnohé, nač jsme byli zvyklí.

V důvěře v Boží péči o své stvoření myslíme na ty, kdo v těchto dnech s nemocí bojují. Na ty, jejichž nejbližší zemřeli. Myslíme na sbory naší církve, jak se ve svých podmínkách vyrovnávají se situací nouzového stavu.

Povzbuzujeme vás všechny, kdo společenství sboru tvoříte. Faráře a farářky, kurátory a kurátorky, presbytery a presbyterky, spolu s nimi i vás všechny, kdo máte svůj sbor i celou církev Kristovu rádi. Ať vás Duch svatý posiluje v hledání, jak evangelium šířit dál a dál, jak udržet kontakt s každým členem sboru, jak mírnit samotu těch, kdo ji tíživě prožívají.

Podporujeme úsilí těch, kdo v čase omezení a zákazů povzbuzují sebe i ostatní, přinášejí naději vzdor šířící se nemoci.

Povzbuzujeme se navzájem nadějným slovem o tom, že opouštěním stávajících zvyklostí nekončí zázrak života, že změnou dosud obvyklého způsobu života se příchod Božího království nepřibrzdí, ani nezastaví.

Hledejme v těžké situaci lásku, naději, víru; přejme je sobě, svým blízkým a milým, i lidem za hranicemi rodin a sborů.

A především se modleme za:

nemocné

umírající

ty, kterým zemřel blízký člověk

pracovníky ve zdravotnictví, Diakonii, Charitě, sociálních službách

ty, kdo o nemocné pečují doma

pracovníky církví, kteří šíří naději evangelia do míst, kde naděje chybí

ty, kdo povzbuzují sebe i ostatní vzdor šířící se nemoci

žáky, studenty, jejich rodiče, učitele

své rodiny, své blízké a přátele, i sami za sebe

trpící v uprchlických táborech

trpící a vězněné v zemích, kde vládne strach a násilí.

To vše v naději, že Kristus zvítězil nad smrtí. A proto – ať žijeme či umíráme – ani zlá nemoc nezruší jeho vztah k nám.

Daniel Ženatý
synodní senior

Vladimír Zikmund
synodní kurátor

Pavel Pokorný

Jiří Schneider

I. náměstek synodního seniora I. náměstek synodního kurátora

Ondřej Titěra

Eva Zadražilová

II. náměstek synodního seniora II. náměstkyně synodního kurátora

ZE STARŠOVSTVA

Brno I

První schůze staršovstva v novém složení se konala 12. října za přítomnosti poloviny členů, druhá polovina presbyterů se účastnila prostřednictvím internetu. Vzhledem k tomuto uspořádání jsme se rozhodli odložit volbu kurátora či kurátorky. Staršovstvo rozhodlo, že se namísto nedělních bohoslužeb bude minimálně do 8. listopadu konat vždy jen malé shromáždění v Červeném kostele od 10h. Přenos z něho bude možné poslouchat prostřednictvím internetu. Setkávání pro děti a konfirmandy jsou zrušena, biblická hodina pro dospělé a schůzky mládeže se budou konat on-line. Kavárnička dříve narozených se nekoná. Se členy kavárničky se však domlouváme na komornějších setkáních, pokud to umožní vládní opatření. Ve věci možné opakované volby sestry farářky bude staršovstvo teprve jednat. Domluvili jsme se, že dobročinný jarmark, který obvykle bývá při Díkčinění, uspořádáme v náhradním termínu. Vzali jsme na vědomí informace stavební komise ohledně výmalby Betlémského kostela a dokončení nového schodiště.

Jana Hofmanová

Brno II

Staršovstvo se s ohledem na karanténní opatření sešlo v omezeném počtu, bez náhradníků. Vzalo na vědomí podobu bohoslužeb a pravidelných setkání po dobu karantény, stejně jako způsob přenosu bohoslužeb v prvních týdnech. Vyzvedlo dosavadní úvahy o zajištění dlouhodobého přenosu a pověřilo liturgickou komisi, aby doporučila konkrétní návrh. Staršovstvo dále vzalo na vědomí zprávu příslušné komise o jejím postupu ve věci hledání druhého faráře. Přijalo mimo jiné informaci o ukončení rozsáhlé rekonstrukce topného systému v Blahoslavově domě. Jako poslance sboru na seniorátní shromáždění Jeronýmovy jednoty zvolilo bratra Petra Dobrovolného.

Martin Horák

SHROMÁŽDĚNÍ V LISTOPADU

Rozvrh shromáždění v týdnu je v tomto čísle vynechán. Kvůli omezením nařízeným v rámci nouzového stavu jako opatření proti epidemii bylo nutné jejich pravidelné konání zrušit. Jejich obnovení sbory oznámí, jakmile to bude možné. O účasti na setkáních, která je možné konat online, poskytnou informace jednotlivé sbory.

Rozvrhy nedělních a svátečních bohoslužeb sestavila staršovstva a kazatelé brněnských sborů s přihlédnutím k možnostem, které lze pro měsíc listopad očekávat.

Prosíme vás, sestry a bratři, sledujte dle možností aktuální obecně platná nařízení a v případě pochybnosti kontaktujte svůj sbor; rádi vám tam poskytnou odpověď na konkrétní dotazy.

Všechny potřebné kontakty (webové stránky sborů, elektronické adresy i telefonní čísla) jsou na 2. straně obálky našeho časopisu.

Upozorňujeme také na webové stránky naší církve www.e-cirkev.cz, kde je uveden přehled všech sborů poskytujících přenosy a záznamy bohoslužeb. Zvlášť lze na těchto stránkách doporučit také sekci „Slovo na doma“, kde jsou uveřejněny každý den ráno krátké úvahy kazatelů naší církve. Lze tam nalézt mnoho užitečných a pěkných materiálů k poslechu i čtení v době, kdy je omezeno setkávání ve sborech.

Děkujeme za pochopení.

Přejeme vám Boží ochranu a pomoc, dar dobrého zdraví a pokojné mysli.
redakce

Brno I

Bohoslužby ve sboru Brno I se v době nouzového stavu konají každou neděli v 10 hodin online. Adresu připojení najdete na stránkách www.cervenykostel.cz.

Setkání během týdne se nekonají.

Veřejné bohoslužby a setkání v týdnu budou obnoveny podle aktuální situace.

Brno II

Při pokračování karanténních opatření bude každou neděli od 9 h připraven přenos bohoslužeb z Blahoslavova domu, který bude dostupný na facebookových stránkách sboru:

<https://www.facebook.com/Blahoslavak/videos>

V Tišnově prozatím připravujeme konání bohoslužeb, bude-li zvýšen omezený počet účastníků, a to nejprve v čase od 10:30, a od 11:15 jako bohoslužeb s programem pro děti.

Při uvolnění karanténních opatření se pravidelná sborová setkání během týdne budou konat v obvyklých časech; o jejich konání budete informováni v nedělních ohlášeních a na webových stránkách sboru (<http://blahoslavak.cz>). Doptat se můžete také telefonicky ve farní kanceláři, případně u farářů sboru. Na ně se můžete obrátit i se svou žádostí o individuální setkání či návštěvu.

Brno-Husovice

Ve sboru Brno-Husovice se až do odvolání nekonají bohoslužby, ani setkání v týdnu. Po dobu zákazu shromažďování zveřejňujeme na webových stránkách sboru audionahrávky kázání – www.ccehusovice.cz

Brno-Židenice

Aktuální informace o konání bohoslužeb a setkávání ve sboru najdete na webových stránkách zidenice.evangelnet.cz

EVANGELICKÁ CÍRKEV V BRNĚ

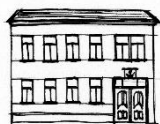
Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I

Betlémský kostel a kostel J. A. Komenského (Červený kostel)
Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453
email: ccebrno1@atlas.cz, <http://www.cervenykostel.cz>
kazatelé: Jiří Gruber a Jana Hofmanová, faráři
seniorátní kazatelé: Iva Květonová, Jiří Šimsa a Jaroslav Vítek
kurátor: Václav Matoulek, past. pracovnice: Marie Matoulková a Helena Pacasová

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II

Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469
email: brno-ii@evangnet.cz, <http://brno-ii.evangelnet.cz>
kazatelé: Martin Horák a Alexandra Jacobea, faráři
kurátor: Jaroslav Kučera, past. pracovnice: Anna Marie Fikejsová

Farní sbor ČCE v Brně-Husovicích

Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420
email: husovice@evangnet.cz, <http://www.ccehusovice.cz>
kazatel: Štěpán Hájek, farář
kurátor: Vladimír Zikmund

Farní sbor ČCE v Brně-Židenicích

Kostel Jílkova 74, fara Konečného 6, tel: 732 819 626
email: zidenice@evangnet.cz, <http://zidenice.evangelnet.cz>
kazatelka: Radmila Včelná, farářka
kurátor: Miroslav Maňák

Diakonie ČCE - středisko v Brně

Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401
email: brno@diakoniecce.cz <http://brno.diakonie.cz>
ředitel: Lenka Svobodová

Evangelická akademie,

Vyšší odborná škola sociálně právní

Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz

Střední zdravotní škola Evangelické akademie

Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,

<http://www.eabrno.cz>

ředitelka: Renata Michálková

kaplanka: Marta Židková

Filipka: Škola příběhem - církevní základní škola

Filipinského 1, 615 00 Brno-Židenice, tel: 724 955 544

email: skolafilipka@gmail.com

<https://skolafilipka.cz>

ředitelka: Ruth Konvalinková

Setkávání - brněnský evangelický měsíčník. Verze pro elektronickou distribuci. Ročník 2020 (XXII). Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Martin Horák. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Doporučená cena jednotlivého čísla 15 Kč. Roční předplatné 150 Kč, sponzorské 200 Kč. Redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6. Vychází 10x ročně.